

NÕUKOGU OTSUS,

6. detsember 2012,

mis käsitleb Euroopa Liidu nimel võetavat seisukohta ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga loodud stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogus seoses sotsiaalkindlustussüsteeme koordineerivate sätete vastuvõtmisega

(2012/774/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 79 lõike 2 punkti b koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu⁽¹⁾ (edaspidi „Montenegro leping“) artiklis 51 on ette nähtud, et kõnealuses artiklis sätestatud põhimõtete rakendamiseks tuleb stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsusega vastu võtta asjakohased sätted.
- (2) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusal rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik ja Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.
- (3) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (4) On asjakohane kujundada liidu nimel stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogus võetav seisukoht seoses sotsiaalkindlustussüsteeme koordineerivate sätete vastuvõtmisega.

- (5) Seega peaks liidu nimel stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogus võetav seisukoht põhinema lisatud otsuse eelnõul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga (edaspidi „Montenegro leping“) loodud stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogus seoses sotsiaalkindlustussüsteeme koordineerivate sätete vastuvõtmisega põhineb stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

Väiksemaid muudatusi nimetatud otsuse eelnõus võivad liidu esindajad stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogus teha ilma, et oleks vaja võtta vastu täiendav nõukogu otsus.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel, 6. detsember 2012

Nõukogu nimel
eesistuja

S. CHARALAMBOUS

⁽¹⁾ ELT L 108, 29.4.2010, lk 3.

EELNÕU

ELI-MONTENEGRO STABILISEERIMIS- JA ASSOTSIEERIMISNÕUKOGU OTSUS nr .../...,

...

sotsiaalkindlustussüsteeme koordineerivate sätete vastuvõtmise kohta

STABILISEERIMIS- JA ASSOTSIEERIMISNÕUKOGU,

võttes arvesse ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vahelist stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 51,

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu (edaspidi „leping”) artiklis 51 on sätestatud Montenegro ja liikmesriikide sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimine ja selle põhimõtted.
- (2) Montenegro lepingu artiklis 51 on sätestatud, et stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu peab selles artiklis sätestatud põhimõtete rakendamiseks võtma vastu otsuse.
- (3) Mittediskrimineerimise põhimõtte kohaldamist silmas pidades ei tohiks käesolev otsus anda peale teatavate hüvitiste puhul ette nähtud ülekandmisõiguse mitte mingeid täiendavaid õigusi, mis tulenevad teise lepinguosalise territooriumil asetleidvatest asjaoludest ja sündmustest, kui nimetatud asjaolusid ja sündmusi esimese lepinguosalise õigusaktide alusel arvesse ei võeta.
- (4) Käesoleva otsuse rakendamisel peaks Montenegro töötaja õigus perehüvitistele sõltuma tingimusest, et tema pereliikmed elavad koos temaga seaduslikult selles liikmesriigis, kus ta töötab. Juhul kui tema pereliikmed elavad seaduslikult teises liikmesriigis, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrust (EL) nr 1231/2010 (millega laiendatakse määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009 kolmandate riikide kodanikele, keda nimetatud määrused veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu) ⁽²⁾. Otsus ei anna õigust perehüvitistele töötaja nende pereliikmete suhtes, kes elavad mõnes muus riigis kui liikmesriik, nt Montenegros.
- (5) Määrusega (EL) nr 1231/2010 on juba laiendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta

määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta) ⁽³⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 987/2009 (milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord) ⁽⁴⁾ sätete kohaldamist kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted üksnes nende isikute kodakondsuse tõttu veel ei hõlma. Määruses (EL) nr 1231/2010 juba käsitletakse Montenegro töötajate eri liikmesriikidest saadud kindlustusperioodide liitmist seoses õigusega teatavatele hüvitistele, nagu on sätestatud lepingu artikli 51 lõike 1 punktis a.

- (6) Koordineerimiseeskirjade kohaldamise hõlbustamiseks võib olla vaja kehtestada erisätted, mis arvestaksid Montenegro õigusaktide erijooni.
- (7) Et tagada liikmesriikide ja Montenegro sotsiaalkindlustussüsteemide omavahelise koordineerimise ladus toimimine, on vaja kehtestada erisätted, milles käsitletakse liikmesriikide ja Montenegro vahelist koostööd ning asjaomase isiku ja pädeva riigi sotsiaalkindlustusasutuste vahelist koostööd.
- (8) Tuleks vastu võtta üleminekusätted, et kaitsta käesoleva otsusega hõlmatud isikuid ja tagada, et nad ei kaotaks selle jõustumise tõttu oma mis tahes õigusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

I OSA

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Mõisted

1. Käesoleva otsuse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - a) „leping” – ühelt poolt Euroopa Ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vaheline stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping;

⁽¹⁾ ELT L 108, 29.4.2010, lk 3.

⁽²⁾ ELT L 344, 29.12.2010, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 166, 30.4.2004, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 284, 30.10.2009, lk 1.

- b) „määrus” –määrus (EÜ) nr 883/2004; — tööõnnetus- või kutsahaiguspension,
- c) „rakendusmäärus” –määrus (EÜ) nr 987/2009; — tööõnnetustest või kutsahaigustest tulenev invaliidsuspension
- d) „liikmesriik” – Euroopa Liidu liikmesriik; määruse tähenduses, välja arvatud mitteosamakselised rahalised erihüvitised, mis on loetletud määruse X lisas;
- e) „töötaja” –
- i) liikmesriigi õigusaktide kohaldamisel: isik, kes töötab määruse artikli 1 punkti a tähenduses;
- ii) Montenegro õigusaktide kohaldamisel: isik, kes töötab Montenegro õigusaktide tähenduses;
- f) „pereliige” –
- i) liikmesriigi õigusaktide kohaldamisel: pereliige määruse artikli 1 punkti i tähenduses;
- ii) Montenegro õigusaktide kohaldamisel: pereliige Montenegro õigusaktide tähenduses;
- g) „õigusaktid” –
- i) liikmesriikide puhul: õigusaktid määruse artikli 1 lõike 1 tähenduses, nagu neid kohaldatakse käesoleva otsusega hõlmatud hüvitiste puhul;
- ii) Montenegro puhul: õigusaktid, nagu neid kohaldatakse Montenegros käesoleva otsusega hõlmatud hüvitiste puhul;
- h) „hüvitised” –
- vanaduspension,
- toitjakaotuspension,
- tööõnnetus- või kutsahaiguspension,
- tööõnnetustest või kutsahaigustest tulenev invaliidsuspension,
- peretoetused;

g) „õigusaktid” –

- i) liikmesriikide puhul: õigusaktid määruse artikli 1 lõike 1 tähenduses, nagu neid kohaldatakse käesoleva otsusega hõlmatud hüvitiste puhul;
- ii) Montenegro puhul: õigusaktid, nagu neid kohaldatakse Montenegros käesoleva otsusega hõlmatud hüvitiste puhul;

h) „hüvitised” –

- vanaduspension,
- toitjakaotuspension,
- tööõnnetus- või kutsahaiguspension,
- tööõnnetustest või kutsahaigustest tulenev invaliidsuspension,
- peretoetused;

i) „ülekanavad hüvitised” –

- i) liikmesriikide puhul:
- vanaduspension,
- toitjakaotuspension,

2. Muud käesolevas otsuses kasutatud mõisted on tähenduses, mis neile on antud:

- a) liikmesriikide puhul: määruses ja rakendusmääruses;
- b) Montenegro puhul: vastavasisulistest Montenegros kohaldatavates õigusaktides.

Artikkel 2

Isikud, kelle suhtes otsust kohaldatakse

Käesolevat otsust kohaldatakse:

- a) töötajate suhtes, kes on Montenegro kodanikud ja kes töötavad või on töötanud seaduslikult mõne liikmesriigi territooriumil ning kelle suhtes kohaldatakse või on kohaldatud ühe või mitme liikmesriigi õigusakte, ning nende töötajate ülalpidamisel olevate isikute suhtes;
- b) punktis a nimetatud töötajate pereliikmete suhtes, tingimusel et need pereliikmed elavad või on elanud seaduslikult koos asjaomase töötajaga selles liikmesriigis, kus töötaja töötab;
- c) töötajate suhtes, kes on liikmesriigi kodanikud ja kes töötavad või on töötanud seaduslikult Montenegro territooriumil ning kelle suhtes kohaldatakse või on kohaldatud Montenegro õigusakte, ning nende töötajate ülalpidamisel olevate isikute suhtes, ning
- d) punktis c nimetatud töötajate pereliikmete suhtes, tingimusel et need pereliikmed elavad või on elanud seaduslikult koos asjaomase töötajaga tema Montenegros töötamise ajal.

Artikkel 3

Võrdne kohtlemine

1. Töötajatele, kes on Montenegro kodanikud ja kes töötavad seaduslikult mõnes liikmesriigis, ja kõigile nende pereliikmetele, kelle seaduslik elukoht on nendega samas riigis, võimaldatakse artikli 1 lõike 1 punktis h sätestatud hüvitisi, ilma et neid nende kodakondsuse alusel mis tahes viisil diskrimineeritaks selle liikmesriigi kodanikega võrreldes, kus nad töötavad.

2. Töötajatele, kes on mõne liikmesriigi kodanikud ja kes töötavad seaduslikult Montenegros, ja kõigile nende pereliikmetele, kelle seaduslik elukoht on nendega samas riigis, võimaldatakse artikli 1 lõike 1 punktis h sätestatud hüvitisi, ilma et neid nende kodakondsuse alusel mis tahes viisil diskrimineeritaks Montenegro kodanikega võrreldes.

II OSA

LIIKMESRIIKIDE JA MONTENEGRO VAHELISED SUHTED

Artikkel 4

Elukohaklauslist loobumine

1. Artikli 1 lõike 1 punktis i sätestatud ülekantavaid hüvitisi, millele artikli 2 esimese lõigu punktides a ja c osutatud isikutel on õigus, ei tohi mingil viisil vähendada, muuta, peatada, tagasi võtta ega konfiskeerida sel alusel, et hüvitisesaaja elab:

- i) liikmesriigi õigusaktide kohaselt saadava hüvitise puhul Montenegro territooriumil või
- ii) Montenegro õigusaktide kohaselt saadava hüvitise puhul mõne liikmesriigi territooriumil.

2. Artikli 2 esimese lõigu punktis b osutatud töötaja pereliikmetel on õigus artikli 1 lõike 1 punkti i alapunktis i sätestatud ülekantavatele hüvitistele samavõrd kui asjaomase liikmesriigi kodakondsusega töötaja pereliikmetel, kui artikli 2 esimese lõigu punktis b osutatud töötaja pereliikmete elukoht on Montenegro territooriumil.

3. Artikli 2 esimese lõigu punktis d osutatud töötaja pereliikmetel on õigus artikli 1 lõike 1 punkti i alapunktis ii sätestatud ülekantavatele hüvitistele samavõrd kui Montenegro kodakondsusega töötaja pereliikmetel, kui artikli 2 esimese lõigu punktis d osutatud töötaja pereliikmete elukoht on mõne liikmesriigi territooriumil.

III OSA

MUUD SÄTTED

Artikkel 5

Koostöö

1. Liikmesriigid ja Montenegro edastavad üksteisele kogu teabe, mis on seotud nende õigusaktide muudatustega, mis võivad mõjutada käesoleva otsuse rakendamist.

2. Käesoleva otsuse kohaldamisel osutavad liikmesriikide ja Montenegro ametivõimud ning sotsiaalkindlustusasutused

üksteisele abi ja tegutsevad nii, nagu rakendaksid nad oma riigi õigusakte. Kõnealuste ametivõimude ning sotsiaalkindlustusasutuste antav haldusabi peab üldjuhul olema tasuta. Liikmesriikide ja Montenegro pädevad asutused võivad aga kokku leppida teatavate kulude hüvitamises.

3. Liikmesriikide ja Montenegro ametivõimud ning sotsiaalkindlustusasutused võivad käesoleva otsuse kohaldamisel suhelda vahetult üksteisega ja asjaomaste isikute või nende esindajatega.

4. Et tagada käesoleva otsuse nõuetekohane rakendamine, on käesoleva otsusega hõlmatud sotsiaalkindlustusasutused ja isikud kohustatud vahetama teavet ja tegema koostööd.

5. Käesoleva otsusega hõlmatud isikud teatavad pädeva liikmesriigi või Montenegro (kui Montenegro on pädev riik) ja elukohajärgse liikmesriigi või Montenegro (kui Montenegro on elukohariik) sotsiaalkindlustusasutustele esimesel võimalusel muutustest oma isiklikus või perekondlikus olukorras, kui muutunud olukord mõjutab nende õigust hüvitistele käesoleva otsuse alusel.

6. Lõikes 5 osutatud teatamiskohustuse täitmatajätmine võib kaasa tuua proportsionaalsete meetmete rakendamise vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. Need meetmed on sellegipoolest samaväärsed samasugustes olukordades siseriiklike õigusaktide alusel rakendatavatega ega muuda taotlejate jaoks neile käesoleva otsusega antud õiguste kasutamist liiga keeruliseks ega võimatuks.

7. Liikmesriigid ja Montenegro võivad lisada siseriiklikesse õigusaktidesse sätteid, millega luuakse tingimused hüvitise saamise õiguse kontrollimiseks, et võtta arvesse asjaolu, et hüvitisesaaja viibib või elab väljaspool deebitorasutuse asukohariigi territooriumi. Kõnealused sätteid peavad olema proportsionaalsed, ei tohi sisaldada diskrimineerimist kodakondsuse alusel ning peavad olema kooskõlas käesolevas otsuses sätestatud põhimõtetega. Neist sätetest tuleb teatada stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogule.

Artikkel 6

Halduskontroll ja arstlik läbivaatus

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse artiklis 2 osutatud isikute suhtes, kes saavad ülekantavaid hüvitisi artikli 1 lõike 1 punkti i tähenduses, ja käesoleva otsuse rakendamise eest vastutavate sotsiaalkindlustusasutuste suhtes.

2. Kui hüvitiste saaja või taotleja või sellise isiku pereliige viibib või elab mõne liikmesriigi territooriumil ning asjaomane deebitorasutus asub Montenegros või viibib või elab Montenegro territooriumil ning asjaomane deebitorasutus asub mõnes liikmesriigis, teeb arstliku läbivaatuse deebitorasutuse taotlusel hüvitisesaaja viibimis- või elukohajärgne sotsiaalkindlustusasutus selles asutuses kohaldatavates õigusaktides sätestatud korra kohaselt.

Deebitorasutus teatab viibimis- või elukohajärgsele sotsiaalkindlustusasutusele vajaduse korral kõikidest erinõuetest, mida tuleb järgida, ja punktidest, mida arstlik läbivaatus peab hõlmama.

Viibimis- või elukohajärgne sotsiaalkindlustusasutus edastab arstlikku läbivaatust taotlenud deebitorasutusele aruande.

Deebitorasutus jätab endale õiguse korraldada hüvitisesaaja läbivaatus asutuse valitud arsti poolt, kas selle riigi territooriumil, kus hüvitisesaaja või taotleja viibib või elab, või deebitorasutuse asukohariigis. Hüvitisesaajat võib kutsuda deebitorasutuse liikmesriigi territooriumile üksnes juhul, kui reis ei kahjusta tema tervist ja kui sellega seonduvad reisi- ja elamiskulud kannab deebitorasutus.

3. Kui hüvitise saaja või taotleja või sellise isiku pereliige viibib või elab mõne liikmesriigi territooriumil ning asjaomane deebitorasutus asub Montenegros või kui kõnealune isik viibib või elab Montenegros ning asjaomane deebitorasutus asub mõnes liikmesriigis, teeb halduskontrolli deebitorasutuse taotlusel hüvitisesaaja viibimis- või elukohajärgne sotsiaalkindlustusasutus.

Viibimis- või elukohajärgne sotsiaalkindlustusasutus edastab halduskontrolli taotlenud deebitorasutusele aruande.

Deebitorasutusel on õigus lasta hüvitisesaaja olukord üle vaadata enda valitud spetsialistil. Hüvitisesaajat võib kutsuda deebitorasutuse liikmesriigi territooriumile üksnes juhul, kui reis ei kahjusta tema tervist ja kui sellega seonduvad reisi- ja elamiskulud kannab deebitorasutus.

4. Üks või enam liikmesriiki ja Montenegro võivad kokku leppida muudes haldussätetes, tingimusel et nad teatavad sellest stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogule.

5. Erandina käesoleva otsuse artikli 5 lõikes 2 sätestatud tasuta vastastikuse haldusabi põhimõttest kompenseerib

deebitorasutus käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud kontrollide tegelikud kulud sotsiaalkindlustusasutusele, kellel deebitorasutus oli palunud need kontrollid teha.

Artikkel 7

Montenegro lepingu artikli 129 kohaldamine

Montenegro lepingu artiklit 129 kohaldatakse juhul, kui üks lepinguosalistest leiab, et teine lepinguosaline ei ole artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustusi täitnud.

Artikkel 8

Erisätted Montenegro õigusaktide kohaldamiseks

Stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu võib vajaduse korral käesoleva otsuse II lisas sätestada erisätted Montenegro õigusaktide kohaldamiseks.

Artikkel 9

Kehtivates kahepoolsetes lepingutes sisalduvad haldusmenetlused

Mõne liikmesriigi ja Montenegro vahel sõlmitud kahepoolsetes lepingutes sisalduvaid haldusmenetlusi võib jätkuvalt kohaldada tingimusel, et need menetlused ei kahjusta käesoleva otsusega asjaomastele isikutele antud õigusi ja kohustusi.

Artikkel 10

Käesoleva otsuse rakendamise halduskorda täiendavad lepingud

Üks või enam liikmesriiki ja Montenegro võivad sõlmida lepinguid, millega täiendatakse käesoleva otsuse rakendamise halduskorda, eelkõige seoses pettuste ja vigade ärahoidmisega ning nende vastu võitlemisega.

IV OSA

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 11

Üleminekusätted

1. Käesoleva otsuse alusel ei omandata õigusi otsuse jõustumisele eelneva aja eest.

2. Kui lõikest 1 ei tulene teisiti, omandatakse käesoleva otsuse alusel õigusi ka juhul, kui see on seotud ettenägematute asjaoludega, mis toimusid enne otsuse jõustumiskuupäeva.

3. Kõik hüvitised, mis on jäänud määramata või mis on peatatud asjaomase isiku kodakondsuse või elukoha tõttu, määratakse või ennistatakse asjaomase isiku taotluse põhjal alates käesoleva otsuse jõustumiskuupäevast, tingimusel et varem hüvitiste andmist tinginud õiguste põhjal ei ole tehtud ühekordset summeeritud väljamakset.

4. Kui lõikes 3 nimetatud taotlus esitatakse kahe aasta jooksul alates käesoleva otsuse jõustumisest, omandatakse käesolevast otsusest tulenevad õigused alates nimetatud kuupäevast ning asjaomase isiku vastu ei või tugineda ühegi liikmesriigi ega Montenegro õigusaktidele, mis on seotud õiguste lõppemise või piiramisega.

5. Kui lõikes 3 nimetatud taotlus esitatakse pärast lõikes 4 nimetatud kahe aasta möödumist käesoleva määruse jõustumiskuupäevast, jõustuvad kehtivuse säilitanud või ajaliselt piiramata õigused alates taotluse esitamise kuupäevast, kui asjaomase liikmesriigi või Montenegro õigusaktide võimalikest soodsamatest sätetest ei tulene teisiti.

Artikkel 12

Käesoleva otsuse lisad

1. Käesoleva otsuse lisad on otsuse lahutamatu osa.
2. Montenegro või Euroopa Liidu soovil võib lisasid muuta stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu otsuse alusel.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

...

*Stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu nimel
eesistuja*

—————
I LISA

MONTENEGROS KEHTIVATE MITTEOSAMAKSELISTE RAHALISTE ERIHÜVITISTE LOETELU

—————
II LISA

ERISÄTTED MONTENEGRO ÕIGUSAKTIDE KOHALDAMISEKS

—————